

Vai kauja dun, vai darba solī esam,
Kur mirdzot dzimst pār jaunām celtnēm rīts,
Mēs Tavu tēlu visur sirdī nesam,
Mēs Tavu elpu visur jūtam līdz.

Tavs vaigs kā ausma zaižo zemei pārī,
Ik sirdī sauļup ceļ Tavs tēva skats;
Ik vārpu druvā gādīgums Tavs skāris,
Kā dēlus darbā Tu mūs balsti pats.

Tev saules mūžu, dārgais biedri Staļin,
Mēs novēlam no pateicīgas sirds —
Mēs komunisma ēkas akmeņkaļi,
Kur virsotnēs Tavs vārds kā zvaigzne mirdz.

Jūlijs Vanags

Literatūra un Māksla

LATVIJAS PADOMJU RAKSTNIKU, KOMPONISTU, MĀKSLINIEKU UN ARCHITEKTU SAVIENĪBU LAIKRAKSTS

1949. G.

18. DECEMBRĪ

Nr. 51 (257)

MŪSU MĪLESTĪBA UN PATEICĪBA

Par Staļinu domājam ar mīlu un apbrīnu.

Viņš saprot visvienkāršāko cilvēku, viņš sarunājas ar strādnieku vai kolchoznieku kā ar brāli. Viņš tur savās laipnās tēva rokās bērnu, un mazais raugās biedram Staļinam acīs ar priecīgu smaīdu un uzticību. Viņš jūtas labi un droši pie biedra Staļina krūtīm. Pavisam īsi sakot, biedrs Staļins pats ir vienkāršs cilvēks, darba laudim tuvs, īsts tautas cilvēks. Ja viņš pēkšņi ienāktu manā istabā, domā kāds jauneklis vai sirmgalvis, — es pirmā mirkli mazliet satrūktos, bet ciemiņš gan zinātu, ko ar mani runāt, mēs sarastos. Simtiem miljoniem viņš ir vistuvākais cilvēks pasaulē.

Un mēs ieraugām Staļinu karavadoni, valsts vadītāju, Partijas iedvesmotāju, filozofu, cilvēces likteņu izlēmēju. Atrīt, kā vētras brāzmas aizpūsti, visi dzīves ikdienas sūkumi, un niecīgas izliekas lietas, kas pašas par sevi var būt ļoti svarīgas. Mēs jūtam, ka pašķīras laiks un telpa, ir atrasts atbalsta punkts, pēc kura kādreiz prasīja grieķu matemātiķis, un zeme neatvairāmi griežas pretī jaunai dzīvei. Biedrs Staļins ievada komunisma laikmetu. Visas tās filozofiskās sistēmas, kuru sacerētāji un sekotāji tīnās un sapinas tumšu noslēpumu un neatrisināmu miklu pakulās vai ietveras plātīga pašlepnuma apmetnī un nokūko veltīgu mūžu kā senie vientuļnieki tukšnesī stāba galā, sabruk un izput, cilvēkiem tikai mānus un postu atnesušas, Marksa un Engelsa, Ļeņina un Staļina lielā mēcība pārveido dzīvi, pašu zemi un tās iemītnieku cilvēku. Staļina ģenijs atrisina tūkstošiem dienas uzdevumu un veras tālu nākotnē. Mēs lūkojamies tur kā no augsta kalna virsotnes. Ja mēs stachanoviešu normas un skaitļus, mičuriniešu jaunās ābolu šķirnes, smiltāju apdēstīšanu, kanālu rācēju un spēkstaciju cēleju darbus un padomju sabiedrības jaunās etiskās normas gribam pārvērst kādā reālā gleznā, vispārīgā ainā, īsā formulā, mums jāsaka: «Top jauna pasaule». Mēs paši piedzīvojam. Raiba vārdiem runājot, ka galš top sākums, noslēpums moštas, no papēžiem atkāpjas nakts.

Varenais laikmets, kura rīta blāzma iespēj arī drūmajā kapitāla valstībā, apvienodama darba laudis cīņai pret apspiedējiem, jau guvis Staļina vārdu. Un simti miljoni seko Vadonim nesamutsdami, jo Ļeņina un Staļina filozofija ir dzīva un aktīva mēcība, kas kalpo cilvēka laimei, cilvēces brīvībai un uzplauksmei. Tā ir skaidra un saprotama mēcība, tā virza cilvēku uz labiem un lieliem darbiem. Labi un patiesīgi ir teicis dedzīgais Barbiss savā grāmatā par Staļinu, ka viņa iemiesojas Komunistiskās partijas līnijā, proletariskās revolūcijas varenība, strādnieku šķiras drošība, miljonu enerģija un domas.

Būdamis dižens, ģeniāls jaunās pasaules likumdevējs un cēlējs, viņš mūsu domās neaizklīst ledainās vientuļības gālēs, neiesitas lepnā apmetnī, nekļūst nepieejams. Mūsu dziļajā apbrīnā allaž ir mīla, dziļa un bezgalīga mīla. Kad šajās dienās padomju tautas un visas zemeslodes darba laudis domā par biedru Staļinu, viņa tēls mainās kā visskaistākā, nekad vēl nedzirdētā pasakā, tūkstoš veidos, — viņš zina un prot visu, ir kļāt visur. Atmiņā iedūnas nīkzais karš un tas, kā lielais vienkāršais cilvēks Kremli bez miega pavadīt nakti sarunājas ar saviem karavīriem, ģenerāļiem un maršāliem frontē. Vēl kūp drupas, bet padomju tautas jau ar sajūsmu un nesalauzamu enerģiju pilda Staļina jauno piecādī. Viņš ir meistars, dārznieks, audzinātājs, inženieris, viņa galvā allaž dzimst cildenas idejas.

Vislielāko cēlumu kā nedzīstošu staru vainagu ap šo galvu rada neatvairāmais, brīnīšķīgais spēks, ar kādu uz Kremli traucas viss labais, daiļais, taisnīgais, visu radītājas domas. Biedru Staļinu ikviens padomju cilvēks vai kolektīvs vēlas iepriecināt ar paveiktiem vai iecerētiem labiem darbiem. Arī jaunās demokrātijas zemēs brīnumaini uzversmo darba rosme. Polijas un Rumanijas, Albanijas un Korejas darba laudis zina, ka vislielāko prieku biedram Staļinam sagādās vēstis par sasniegumiem rūpnīcās, skolās, laboratorijās, druvās un dārzos, raktuvēs un fermās, zinātnē un mākslā. Katrs tāds sasniegums stiprina mieru, pavairo socialisma valsts spēku, ciešāk saliedē pasaulē darba laudis, veicina kapitalisma sagrāvi, iuvina komunisma uzvaru. Maiņu rožu dvesma, citrondāru smarža, kviešu druvu sanāva, turības elpa, miljonu spuldžu gaisma, orķestra pacilājošā harmonija, dzejas ritmu un gleznu spēks, darba aparātība, mirdzošas brīvu cilvēku acis, aizgrābtas un pateicības pilnas sirdis runā ziņojumos, ko ik dienas lasām laikrakstos. Sociālismam seko darbi, Staļinam dotais vārds ir svēts.

Ar ko var aplaimot kapitāla lielkungus viņu sulaini? Ar to, ka cietumi Spanijā un Grieķijā pārpilni brīvības cīnītājiem, ka malu malās plūst nevainīgas asinis, ka pieaug trūkums un tumsība, ka noziedzīgiem veikālem nopirkti jauni spiegi un slepkavas, kara kūdītāji un morāles maitātāji. Asinaini ziņojumi krājas uz morgānu un vanderbiltu, bevinu un ačesonu galdiem, un bosu acis velnīši iegāļējas ikreiz, kad izdevusies kāda varmēcība un neliecība. Baiga ir vecā pasaule.

Pavisam citas vēstis gaida un katru dienu, katru stundu sapem Maskavā biedrs Staļins. Viņam ziņo par gaišiem darbiem, savīnots viņš domā, cik jaukus un vareņus spēkus atraisa komunisma mēcība, cik daudz daiļa un laba ir visvienkāršākā cilvēka dvēselē. Un tāpat kā katrā krietnā graudā ietverta zeltaina vārpa un druva, tā katrā paveiktā, sabiedrības un tautas labumam veltītā darbā ir daļa Padomju Dzimtenes uzplaukuma, ar šo darbu tuvāka kļūst komunisma uzvara.

Mēs esam laimīgi, ka dzīvojam diženajā Staļina laikmetā, ka varam viņa vadībā izkopt mīlo Latviju un celt jaunu cilvēci. Varenā brīvības cīnītāju šais dienās sveicina visas pasaules darba laudis. Krāšņas velles plūst uz Maskavu, un smalki mākslas darbi, kuros izpaužas radītāja iedvesma un tautas gars, sastopas ar franču vai poļu kalnrača spuldzi vai norveģu strādnieka roku valas brīžos darinātu pipi. Latvija sūta sudraba pūra lādi, kas jauki izsaka mūsu nacionālās tradīcijas. Bet nav tāda brīnumtrauka, kas ietvertu mūsu tautas mīlestību un pateicību, bezgalīgo uzticību Vadonim un Tēvam. Mūsu dāvana ir tautas vissvētāko jūtu simbols, nelauzama zvēresta zīme.

Vēcas draudzības saites vieno latviešu tautu ar biedru Staļinu. Tāpat kā Ļeņins arī Staļins ar visdziļākajām simpatijām sekoja Latvijas revolucionāru cīņai 1905. gadā, 1918. gadā viņš latviešu sarkanos strēlniekus nosauca par slaveniem un varoņiem. 1941. gadā viņš tos aicināja cīņā par dzimteni, allaž un visur viņa tēvišķā gādība stiprina mūsu tautu, dziļi aizgrābdama un ikvienu latviešu patriota sirdi. Latviešu tauta raugās uz sirmo Kremli un sveicina Staļinu, vēl viņam saules mūžu. Mēs zinām, kā vislabāk ieliksnot sveicina Staļinu, kā vislabāk pateikties viņam, — mēs centīsimies savu dzīvi, mīlo Staļinu, kā vislabāk pateikties viņam. — mēs centīsimies savu darbu ziedot tautai, Padomju Savienībai, Partijai, kā to visu savu slaveno, bargu cīņu un neatlaidīgu darbu pilno mūžu dara lielais Staļins.

J. Sudrabkalns

J. V. STAĻINS

* Staļina diena *

Mīļoto Staļin,
Draugs mūsu dārgais,
Tauta kad Staļinam slavu iet paust,
— Celieties, dārgie, — teic laimīgas mātes,
— Staļina diena pār Dzimteni aust!

Labākie vārdi šai dienai mums krāti,
Tauta kad Staļinam slavu iet paust,
— Celieties, dārgie, — teic laimīgas mātes,
— Staļina diena pār Dzimteni aust!

Staļina diena! Ar mirdzošām acīm
Jaunatne iziet vispirmā to sveikt,
— Staļins ir jaunība! — iet viņi sacīt,
— Staļins un jaunība visu spēj veikt.

Staļina diena! Mirdz saule pār jūru,
Zvejnieku buras pie apvārņa zied.
Rīga dtmā varena, kaldinot pūru,
Māsa lai bagāta tautās var iet.

Vilcieni pienāk ar bagātu kravu,
Tēraudu, kokvilnu, ogles tur rod.
Rīga, brālīgām tautām par slavu,
Pirmskara devumu divkāršu dod.

Elektrovilcienus, turbīnas dara,
Celtņieka mākslu un zinības prot.
Visu to deva mums padomju vara,
Dārgajam Staļinam paldies par to.

Staļina diena! Mirdz saule pār druvu,
Zieme tur kolchoza bagātīgs lauks,
Zemi uz mūžu sev arāji guva,
Kopīgā darbā tā ziedēs un plauks.

Ļeņina spuldzes mirdz kolchozu mājās,
Staļina traktori atmatas ceļ,
Dzīvei un darbam lai gudrības krājas,
Zinību grāmatās laudis tās smej.

Mācās par partijas cīņu un slavu,
Staļina Likuma krāšņumu teic.
Sargājot Padomju Tēvzemi savu,
Mācās, kā varoņi naidnieku veic.

Mācās, kā zinātne pārveido dabu,
Dzīvē kā piepildās Staļina plāns:
Purvi lai kļūtu par tīrumu labu,
Ziedošā plavā lai pārvērsas klāns.

Iziet uz liela un mirdzoša ceļa
Padomju tautas Staļinu sveikt.
Augstāk un augstāk pret kalnu tās ceļas,
Vieglī tām kraujas vistāvākās veikt.

Cīņā par cilvēces laimi un brīvi
Vada mūs Staļina dedzīgā sirds.
— Darbjaužu karogi pasaulē plīvo,
Staļina saule pār pasauli mirdz!

Fr. Rokpelnis

